

# Pavlin.si -> same zanimive stvari

Šola, MTB, potepanja, elektronika, foto

Višinski diagram	Manjka GPX zapis.
------------------	-------------------

## Zijalo

Zanimiv izlet do enega od izvirov Temenice. Primerno za otroke, le popaziti je potrebno, da kdo ne pade v vodo.

Temenica

(Avtor: Vladimir Habjan, [vir](#) )

*Temenica je največja dolenska ponikalnica, ki na svoji poti do izliva v reko Krko dvakrat ponikne. Izvira pod vasjo Javorje južno od Litije. V zgornjem toku ima še alpske značilnosti. Do vasice Dolenje Ponikve (ponikve = požiralnik, tj. kraj ponikanja vode v kraško podzemlje) teče po nepropustnih dolomitnih kamninah, tam pa prestopi na prepustne apnenice in ponikne v več ponorih (imenovanih Rupe, Velban kveder, ponor = požiralnik). Dolina s suhimi strugami se zaključuje s končnim požiralnikom in breznom Risavnica ob vznožju razgledne sv. Ane. V razsežnem ravninskem gozdu je še polno vrtač, brezen in kraških jam (največji sta Mačkova jama in Zgonuha), ob vhodu v Risavnico pa je tudi zanimiv naravni most. Po kratki podzemeljski poti pride Temenica spet na dan pri naselju Vrhpolje v slikovitem kraškem obrhu (to je močan kraški izvir, kjer vre voda izpod stene) imenovanem Zijalo. To je 35 metrov visoka skalna pečina na koncu zatrepne doline. Pod pečino je visokovodni bruhalnik, v katerem so do sedaj raziskali 63 metrov podvodnih rosov. Stalni izviri so nekoliko nižje ob strugi. V steni nad izvirov sta dve kraški jami (Ajdovska jama in Fantovska luknja). Temenica teče naprej mimo Mirne peči po širokem kraškem podolju do vasi Vrhovo, kjer spet ponikne. Zadnjič izvira v zatrepu Luknja pod Lukenjsko goro, od koder se kot Prečna po nekaj kilometrih izlije v Krko. Zijalo in Temenica sta zavarovana kot naravni spomenik.*

Z avtom se lahko odpravimo tudi iz Novega mesta, preko Mirne peči do Zijala. Avto lahko pustimo že ob glavni cesti in se odpravimo do Zijala peš skozi vas po ozki cesti. Po nekaj ovinkih zagledamo Temenico.



Voda se pretaka preko jezu in manjših prepek. Spodaj je tudi manjše jezerce. Kadar ej vode veliko, vre iz vseh lukenj naokrog.



Pot poteka preko mostička proti izviru pod strmo pečino.



Vmes si lahko preberemo opisno tablo s podatki in kratko obrazložitvijo: Zijalo je 35m visoka pečina na koncu zatrepne doline, pod katero reka Temenica po krajšem podzemskem toku drugič privre na dan. Pod pečino je visokovodni bruhalnik, v katerem so do sedaj raziskali 65m podvodnih rovov. Stalni izviri so nižje ob strugi. V steni nad izvirom sta manjši jami...



Tole Fantovska luknja:



čeprav se tam znajde tudi kakšno dekle.



Kakorkoli, okolica je zanimiva in privlačna za mlade raziskovalce.



Pot lahko nadaljujemo po okolici, do cerkvice sv. Ane ali prečkamo most na začetku dolinice in se sprehodimo po okoliških gričih.